प्रश्न १ला.   उत्तरे लिहा.

१) भारत आणि ब्राझील या देशांतील नागरीकरणाबाबत तुलनात्मक आढावा घ्या.

२) गंगा नदीचे खोरे आणि ॲमेझॉन नदीचे खोरे यांतील मानवी वस्त्यांबाबत फरक स्पष्ट करा.

३) मानवी वस्त्यांची वाढ विशिष्ट स्थानीच झालेली का आढळते ?

४) ब्राझीलमधील सावो पावलो हे कोण-कोणत्या बाबतीत संपन्न आहे?

५) नागरीकरणासाठी कोण-कोणत्या बाबी महत्वाच्या असतात?

६) भारतात सर्वाधिक नागरीकरण झालेली राज्ये कोणती?

७) भारतातील कमी नागरीकरण झालेली राज्ये कोणती ते लिहा?

८) स्पष्ट करा. भारताला नागरीकरणाची मोठी परंपरा आहे.

९) ब्राझीलची सर्वाधिक नागरीकरण झालेली राज्ये कोणती?

१०) ब्राझीलमधील कमी नागरीकरण झालेली राज्ये कोणती?

११) ब्राझीलमध्ये नागरीकरणावर परिणाम करणारे घटक कोणते?

१२) भारत व ब्राझील देशांच्या संदर्भात लोकसंख्येची कोणती वैशिष्टे जाणवतात?

१३) भारत व ब्राझील या देशांच्या लोकसंख्या वितरणातील साम्य व फरक स्पष्ट करा.

१४) लोकसंख्या नियंत्रित ठेवण्यासाठी कोण-कोणत्या उपाययोजना करता येतील?